

[Damsgaard.]

minister, da ministeren var æret medlem og medlem af kommissionen. Nu er den højtærede minister desværre ikke tilstede i dag på grund af sygdom, så det må vi lade ligge, men jeg har haft det indtryk, at ministeren netop var enig i en reduktion af lejen gennem 20 år.

Ved tidligere drøftelser af ålegårdsrettens afløsning mod fuld erstatning har der været opereret med betydelig større millionbeløb end nu, dels fordi der var tale om erstatning efter værdien i handel og vandel, dels fordi fiskeriet skulle gives frit straks i stedet for som nu over en 20-årig periode. Men der er det gode ved det nu foreslåede, at alle partier går ind for, at der ydes fuld erstatning ved afløsning af ålegårdsretten. Jeg mener imidlertid, at navnlig kredsen af erstatningsberettigede ålegårdsejere er indsnævret for meget, og jeg venter imødekommenehed på dette punkt, når vi skal drøfte sagen videre i udvalget. Iøvrigt kan jeg på venstres vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling i et udvalg.

Baagø-Hansen: Det lovforslag, vi behandler, hviler på det arbejde, den i 1952 nedsatte kommission har udført, og er for en stor del ord til andet identisk med kommissionens udkast til en lov om ålegårdsrettighedernes afskaffelse. Det er uden videre indlysende, at man i kommissionen, hvor ikke blot 5 partiers repræsentanter havde sæde, men hvor også de interesserede parter var repræsenteret sammen med juridiske sagkyndige og flere af fiskeriministeriets embedsmænd, har gennemdrøftet mange spørgsmål af principiel og praktisk karakter vedrørende denne sag, hvilket også fremgår af den afgivne betænkning.

Uden at ville gå for meget i detaljer vil jeg dog gerne ved første behandling af lovforslaget her i tinget sige lidt om disse spørgsmål. Først lidt om formålet med denne lovgivning.

Vi jyder plejer gerne at spørge: Hvad nytte er det til? Man kan vel i denne forbindelse sige, at retten til fiskeri med ålegårde og de særlige ålegårdsrettigheder stammer fra arilds tid, i alt fald har de deres oprindelse langt tilbage i vort folks historie. Disse privilegier har indtil nu holdt stand overfor alle forsøg på at få dem af-

skaffet, forsøg, som er blevet gjort bl. a. under henvisning til de skiftende grundloves ord om, at alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal ophæves ved lov.

Flere kommissioner har i årenes løb arbejdet med denne sag uden at få den gennemført, bl. a. fordi man er meget tilbage for at lade staten afholde den betydelige udgift, rettighedernes afløsning ville medføre. Når kravet om denne rets og disse privilegiers fjernelse gang på gang er blevet rejst, skyldes det dels hensynet til det frie fiskeri udenfor rigets kyster, dels den omstændighed, at rettighedsindehaverne i stort antal ikke mere selv udnytter rettigheden som i gamle dage, men udlejer den til fiskere, som derpå for at skaffe sig et godt udbytte udover, hvad der skal betales i leje, ofte har taget redskaber i anvendelse, som ganske vist er effektive, men som bare ikke er lovlige, d. v. s. går ud over det, som lovgivningen har fastsat som norm for en ålegård. Det samme har vel også adskillige rettighedsindehavere selv gjort i de tilfælde, hvor de selv foretager fangst af ål. Vi må i denne forbindelse ikke glemme, at også de redskabstyper, der anvendes ved ålefangst, har gennemgået en rig udvikling i retning af større effektivitet.

Disse forhold har medført et stigende antal klager til de efter loven nedsatte ålegårdsnævn og ålegårdsøvernævnet, selvom langt fra alle forekommende anvendelser af såkaldte ulovlige redskaber er blevet gjort til genstand for undersøgelse og påkendelse. De på den måde opståede utilfredsstillende tilstande har gjort det påkrævet, at en nyordning finder sted. Tilmed har folketinget ved vedtagelsen af saltvandsfiskeriloven af 19. december 1951 i virkeligheden bundet sig til enten at gennemføre en afløsning af de rettigheder, der her er tale om, eller på en eller anden måde at foretage en ændring af bestemmelserne i § 7 i nævnte lov.

Dernæst må jeg sige lidt om den ret og de rettigheder, der efter lovforslaget tænkes afløst. Ret til fiskeri med ålegårde tilhører i virkeligheden i dag alle, der besidder jordarealer, som støder op til søterritoriet; men ikke på langt nær alle har udnyttet denne ret — i de fleste tilfælde vel nok af den simple grund, at der ikke har foreligget